

# Бюгюн Мечилань Кязим туугъанлы 150 жыл толады

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru



2009 жыл  
15-чи октябрь  
орта кюн.  
№ №199-200  
(18301)

Багысы 6 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

## ТЮБЕШИУ

### Белгили артистле жырлары бла къууандыргандыла

Барак кюн ишгире Российни Кинематографистерини союзуну (СК) секретариаты эм ала бла келген белгили артистле «Элбрус» кинотеатра нальчикле бла тюбешенди. Анга КЪМР-ни Президент Арсен Каноков, Правительствоу Председатели Александр Меркулов да къатышандыла.

диргенди. СК-ны секретары Клим Павертеевге уа КЪМР-ни искусстволарыны сыйлы къулулкъусуу денген атталганды. Никита Сергеевич аллай сыйлы



Тюбешюну СК-ны секретары Сергей Новожилов бла Мария Гумова бардыргандыла. Бек алгъа ала жыйылганылы къонокъла бла танышдыргандыла. Андан сора сахнага КЪМР-ни Президент Арсен Каноков чыкъганды. Бек алгъа ол СК-ны секретариатына Нальчикде «Мир Кавказу» деген кинофестивалыны бардырынуу къызыл көргенни кюн бразылыкъны билдиргенди. Никита Михалков уа биргесин белгили артистлене келтирип, ала бла жырларыныленирге оң бергини

аюнчон ыспас этгенди. - Быллай тюбешюлени Север Кавказны битур республикаларында да бардыра турса ишди. Нек дегенде аланы кеслери бла адамла Кавказда жашу мамырлы болганыны кеси келери бла көрлюкде, дегенди ол. Ызы бла Президент Никита Михалкова кинематографияны айынуу къонокъла аралы шукълукъу кюнчюле этген къошумчукъу ючюн «КЪМР-ни халкъ артисти» деген сыйла ат берилгени билдиргенди.

## Байламчыкъла

### Кайсери бла келишимге къол салыннганды

Къабарты-Малкъары делегациясы Тюрке барып келганды. Анда ол Кайсери шахары мэри Мехмет Охаскени чыкъаруу бла Нальчикни къырданды шахарыны 6000-люк юбилейне аталгын къууанчлагъа къатышанды.

Делегацияны къаууму эртегили шахары эсертмелерини къарагандыла, байрамга аталгын къууанчлагъа ишлеги къатышандыла, промышленность предпритияларда да болгандыла. Мебель чыгарганды фабрикага бла кир-кичлик жарашдырганды заводу артыкъда улуу эс бургандыла. «Спецавторанс» предпритияны башчысы Залим Жахуев, Тюрке кергени юсонден айта, аланы специалистерини алчы сынаулары алгын бек хайырлыды, алай адамларыны шахарда тизинге сакъ болгандылары барды да тазалыкъны сакълагъанылары, керти окуна чынты патриотла болгандылары артыкъда бек сейирсиндиреди, дегенди.

Делегацияны къауумуна Нальчикни жер-жерли администрацияны башчысы арнабсары Тюбеланы Хызыр, жер-жерли самоуправленийны Нальчик шахар Советини председатели Владимир Назаров, Нальчикни жер-жерли администрацияны башчысы болушчюнуу Мухамед Хамуков, «Спецавторанс» муниципалитетини унитар управленийны башчысы Залим Жахуев, Кайсери шахарны Нальчикке дайым келечиси Аллопаны Аслан, Прохладныи шахарны администрацияны башчысы Юлия Пархоменко, «Жако» концерн фабрикасы директору Мурат Жакамухов киргенди.

Нальчикде да Кайсери дайым представительствоуну ачууу, КЪМР-ни Президентини чыкъаруу бла жуукъ заманда Къабарты-Малкъары ара шахарына торкюле специалистерини бла бизнесменлени-инвесторлукъ этерге болукъ адамларны бир къыууму келирини юсонден келишим тизгиледи.

Къабарты-Малкъары ара шахары атын жюрюткен бульварда Нальчикден келтирилген көк назыла салыннгандыла. Мэрияд уа Нальчик шахарны жер-жерли администрацияны бла Тюркю улуу промышленность зоналарындан бирине салгъан Кайсери муниципалитетини, Сатыу-алуу эмда Промышленность палаталарыны араларында биргеше ишлеуу юсонден меморандумга къол салыннганды. Белайда бир затны белгилерге тийишдик, бир кюнде бир жолга 130 предпритие ачылганы бла Кайсери Гиннесни рекорда китабына жазылганды.

Лилия ДЗАМХОВА, Нальчик шахарны администрацияны пресс-службаасыны башчысы.

### Жазылыуу битеурессей онкюнлюго

Хурметли окуучула! 15-чи октябрьден башлап 25-чи октябрьге дерги Жазылыуу битеурессей онкюнлюго бардырылды. Ол кезизде сизни 2010 жылы биринчи жарымына «Заман» газетге эм башха изданиелге 10 процентге учуз багылары бла жазылырга онгугуз болмъкьду.

Ычкындырмагъы бу иги амалны! Связны битеу почта блеломлеринде сакълабды сизни! КЪМР-ни Почта связныи федеральныи управлениясы.

Бизни индексибиз - 51332

## ПРОЕКТ

### Улуу спорт-турист комплекс: салынныркъды

Минги тауну тийрессинде «Элбрусское озерьяле» деген улуу спорт-турист комплекс ишлерге белгиленди. Аны проекти КЪМР-ни Президентинде Инвестицияла жаны бла советни жыйылыууда къабыл этилгенди.

Проектени авторлары севешгинчи, республиканы башчысы шёнорге дерги шахарны шахар этген Тырынуулу тау-байлыклардыруу комбинаты болган эсе, бу комплекс аны алышдыралыкъды, деп белгиледи. «Биз комбината инвестор излеп къалай бир керешибиз. Яныуу предпритимательле бла өз окуна тауусун эдик, Алай, жарыгувга, кризис чыкъуу этди планларыбызга. Алай спорт комплекс районда жашагъанлагъа хайырлы болуукъду, жангы ишчи жерле авачаркъды, деп турбады. Тырынуулу промышленность шахардан европалык паракълар курауу айландырыу - ол бек иги ниетди», дегенди Арсен Каноков. «Элбрусское озерьяле» деген проектке керё шахарда «Olympic flame» спорт комплекс эмда Бахан ауузда 8 канат жол ишлерге белгиленди. «Биз тенгизден 1500 метр бийликке бир жер сайлакъмыз. Ол спортно олимпияда торлюклерден жийымдыкъ олимпиадалык хазырлагъа бек тау бийликлиди», деп билдиргенди «Орус таулак спорту» директору Александр Филатов.

Тырынуулу четте къабылгасыны башында, Шыкхайтада, 25 этаблик конякъ ишлерге белгиленди. Анда 50-метрик бассейни, минг адам сыйнырыкъ трибуналары бла буз каток, къвш эмда жай торлюкери бла керешинче спорт залла бла майдалла болуукъду. Бахан аууну тикеринде 100 километрдан артыкъга канат жолла ишлендирикди. Мында дагында тау-лыкъ трассага 300 километр чакълы бирге созулуукъду. Къвшда, жазда да учурга болукъ жерге битуде да 400 гектарны тутарыкъды. Проектни авторлары билдиргенде кире, ол бусагъата Элбрус тийрессинде болгын лыжа трассалардан 7 керёге кёпдү.

Инвестицияла жаны бла совет бу проектке жашауда бадарыууга Элбрус райоунда 18 гектар бёлюрге оюн этгенди. Екатерина ТОЛАСОВА, КЪМР-ни Президентини бла Правительствоу пресс-службаасы.

## ЖАШАУНУ КЕЗИУЛЕРИ

### Гюрбежисини бла юрегини отлары халкъына жаннгандыла

Закир поэт Мечилань Бекчини халкъ Кэлими (1859-1945 ж.ж.) Холма-Бызанты тарыхна Шыкъы элде тууганды. Эл медирессине тауусхандан сора бир ауукъгъа гюрбежиде атасына болушуп турганды. Ол кезиде юйренигенди Курваны окугъгъа, намаз этерге да, Араб жазыууна терк юйренип, кеси аллына назмула тизе да башлайды.

1897 жылда «Тахир бла Зухра» деген поэмасын жазганды. Бир жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1903 жылда Межгага хаж къылыртыла барганды. 1907 жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1903 жылда Межгага хаж къылыртыла барганды. 1907 жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1897 жылда «Тахир бла Зухра» деген поэмасын жазганды. Бир жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1903 жылда Межгага хаж къылыртыла барганды. 1907 жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1897 жылда «Тахир бла Зухра» деген поэмасын жазганды. Бир жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

1903 жылда Межгага хаж къылыртыла барганды. 1907 жылда «Жарлы жузугу» поэзияны юйдегили болды. Аланы 14 сыйбери болганды - 8 жаш бла 6 къызыла.

## Сыйлыи керёу

### Халкъыбызны ийнагы

Улуу поэтни ёню - заманы хорлап, ёмёрле бла эшитилип тургын халкъ аузы болды. Иги поэтри болмасын халкъ тилис адамга ушагъана керюнде. Халкъыбыз, насыбына, тилис тийюлюдү - аны сёз усталлары. Къызим кибики, улуу поэти да барды. Биз кылым миллетлени арасында кесибизни жарлыгъа санамазча, ийменмезча, халкъыбыз аллай керти да кючлюк, дөмөнгиле фыхмуу бедюрдени бизге улуу къууанды. Бизни да халкъыбыз, насыбымызга, жеримиз, тилибиз да барды, кесибизни, бар халканы болганыча, тарыхты жолубу да болганды. Ол не къыйын эсе да, биз, гунч болуп кылакъ, тилибизни, иги адетерибизни да кёбюн зат этмей, бачамбыз Ленинни тюзлюгю берген богонногю кюнобюзге жетенибиз.



Жолу тынч, мамукъдан бола келген бир миллет да жокъду. Биз аны иги билебиз. Ала бизни халкъыбыз дагында бир белек миллетле бла бирге жангы заманалары тарыхында болмасын къыйынлыклары четерге, аллага чыдарга болмагъаны, халкъыбыз болуп болма кылды. Къызимча усталары болгын, биз жаныбыз кереген, сойган ахшы, ариу тилибиз, аналарыбызны тили да сау къалганды.

Маълум халкъы кёп заманда кемсини кишилингип, эргилип, чыдамлыгынын, не къыйынлыкларда да хайт деп туталганын кергюзтгенди. Алай бла ол, бизге къууанчча, ёнюндү да Советлер къууаныны тауну уллугъуна жаныгына бизи болуп, молкон, маданыятын, адабиятын да ёсюрге, «Жан тынчдан папах тува, Хатагъы халкъ аны жууа!», Къыйын, къара кюндегиле былай айтыртыла къылуудан келген адамны фыхмуу улуу болганына ким ишекли болуукъды? Бу тизгиле кыла оюлганы, таула да кече арасында кыргы келгени кибики; алай эшитиле. Поэтни уллулугу кёп-ёз жазганында, кёп негиз да кюноп кеткенде тийюлюдү, чыгармаларыны къыйиматында. Российни улуу поэтри Грибоедов бла Тютев да жазгандылары бизге белгиллиди. Поэтни фыхмууну улуулугъуна жангы назмуу окуна шатагътылы аталдыкды. Деб Тютевча...

айтылгын назмуусунда, аны игиче китапчыгын базмаанга алакан; ол улуу томлардан аур болуукъду деп андан жазганды.

Октябрь революцияга дерги Къызим халканы жарлыгъына, къыйынлыкларына жарыкътан, уукъудуруп, къарлыгъында турганына кюйген, аны азатлыккъга, жерик дунягъа чыгаргын излеген, шоклары, зарбы, киталлары да болурну кююген ахшы кишиден, халканы чынты да адамлыгын болгын жашларындан эди. Аны тоно-тошо да халканы азатлыгына да онгу жашауу болгандыла, бек иги назмулары, поэмалары да аны юсюнденгиле.

Къызим къоркъалыкъны билмеген таудук, батрыкъши, хар дегенде тюзюк излеген, хайт заманда адам болганды. Ол жюркелти, тиди киши, анасына бир буту аксыяк болуп тууганылынына. Алайлайдан болса, жазамдарында, тогез сапканы сулудан эсе терикер, алгырак минип турганды. Къызим, кесини къарны тийсе, къылганыны унутуп къойгъанладан болмасында.

Алайлайдан болса, жазамдарында, тогез сапканы сулудан эсе терикер, алгырак минип турганды. Къызим, кесини къарны тийсе, къылганыны унутуп къойгъанладан болмасында. Алайлайдан болса, жазамдарында, тогез сапканы сулудан эсе терикер, алгырак минип турганды. Къызим, кесини къарны тийсе, къылганыны унутуп къойгъанладан болмасында.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Газетибизни бу номери Къызимге жоралананды.













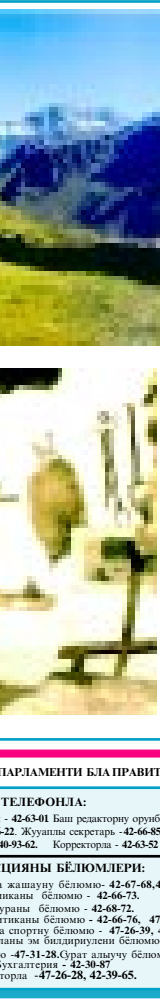
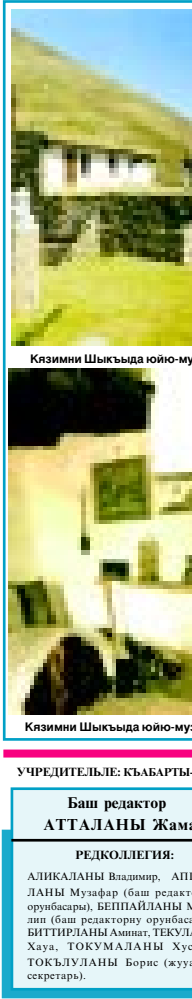
Бир затны да жашырмай

Осуяты толгунчу, жамауат тынчаймаганды

Казим хажины сыйынамысы байгамбарла... 1958 жылда поэт Отарланы Керим бля бирге ВикМини обкомуну инструктору Эривтауны Алий Кьазак ССР-ни Талды-Курган областыны Тельман аты колхозуна баргандыла...

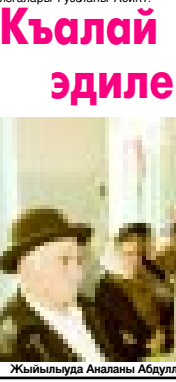
да жазган отчтун жигитликге санаргы керекди. Кертиси билесе, Отар улу тырамеге тиюрге да болупкуз. Кьазын бля Керим а ол тасханы бир кишиге билдиргенде...

нат, Казимины жашы Сагьыте Шалушжада жашайды. Арга барып, бир ушак эт атамамы обасын бери кчнюрсе ыразы болганын бля кьалганын бил. Судьяла Кючюкланы Исхак бля Топаланы Илицис Азиягы барып келгенде да...



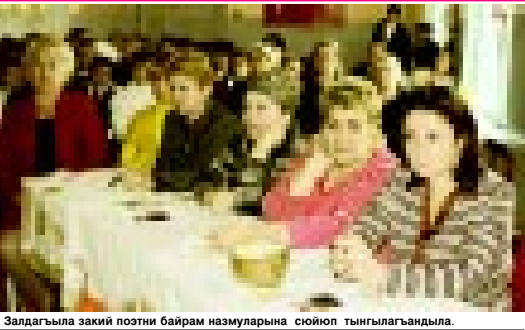
БАЙРАМ

Бьзынггы орта школуну устазлары бля окуучулары Казимины 150-жылгыгына атап, уллу байрам кьурагандыла...



Жылында Аналаны Абдуллах снвешеди.

Алгьа сабийле Казимины назмуларын окугандыла. Ала акьылманы снзлерин келеринден угьай, жюрюклеринден чьыкьанча, алай айта эдиле...



Залдагыла закый поэтни байрам назмуларына сыйоп тынгьалагандыла.

Кьалай аламант эшитиле эдиле назмулары...



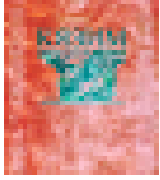
Сабийле Казимины назмуларын айтадыла.

болдук Бьзынггы орта школунда. Казимге музей ачаргьа ону этип, ол ишни кьолгьа алгандыла. Аны тынгьай этеюн, устазла, сабийле да кел салып корешедиле...

Жангы китапла

Заманында чьыкьгандыла

Бк конюде «Элрус» китап басмаде айткьулык пост Мечиланы Казимины 150-жылгыгына аталып эки китап чьыкьгандыла...



Казими жазган назмула, снвюс барыса да сыйынамагандыла бери. Ала энгьа да табыла туралдыла - хакь келден биле эди, айта эди да аны чьыгармаларын...

Бизни корр.

Чамчы эм багыуучу

Мени аман Шапий Казимины сабийлеринден бек кичи сени абадан эди. Шькьыкьа да биз андан узак болмай жашай эдик. Атам а колхозну председатели болганды...

Тугалкьны жапары

Алгьа сабийле Казимины назмуларын окугандыла. Ала акьылманы снзлерин келеринден угьай, жюрюклеринден чьыкьанча, алай айта эдиле...

Мамайланы Алий

ден эде тутуну китапламын шолгьа саугьагына бергенди. «Разуми и голос» китаптада уа Казимины назмуларын фахмулу тилмачна кчнюрюгенлери кчнюрюн туралды...

УЧРЕДИТЕЛБЛЕ: КБАКАР-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНИ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Information section containing contact details for the newspaper, including phone numbers, email addresses, and subscription information.